

Holtålen
kommune

Årsbudsjett 2018 Økonomiplan 2018 - 2021

Til behandling i KST
Holtålen kommune
14.12.2017

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	4
1.1. RAMMETILSKUDD, SKATT OG KONSEKVENSER.....	5
1.2. GJELDSBELASTNING OG FINANSIELL RISIKO.....	5
1.3. EGNE INNTEKTER, EIENDOMSSKATT M.FL.....	6
2. ØKONOMIPLAN 2018 – 2021	7
3. ÅRSBUDSJETT 2018	8
4. RO 01 – SENTRALADMINISTRASJON	10
4.1. FORMÅL OG ORGANISERING	10
4.2. MÅL OG UTVIKLING	10
4.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER.....	10
5. RO 02 – HOV SKOLE	11
5.1. FORMÅL OG ORGANISERING	11
5.2. MÅL OG UTVIKLING	11
5.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER.....	11
6. RO 03 – HELSE	12
6.1. FORMÅL OG ORGANISERING	12
6.2. MÅL OG UTVIKLING	12
6.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER.....	12
7. RO 04 – TEKNISK	13
7.1. FORMÅL OG ORGANISERING	13
7.2. MÅL OG UTVIKLING	13
7.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER.....	14
8. RO 05 – NATUR	14
9. RO 06 – KIRKE	14
10. RO 07 – KULTUR OG NÆRING	15
10.1. FORMÅL OG ORGANISERING	15
10.2. MÅL OG UTVIKLING	15
10.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER.....	16
11. RO 09 – ÅLEN SKISENTER	18
11.1. FORMÅL OG ORGANISERING	18
11.2. MÅL OG UTVIKLING	18
11.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER.....	18
12. RO 10 – BYGNINGSDRIFT	19
12.1. FORMÅL OG ORGANISERING	19
12.2. MÅL OG UTVIKLING	19
12.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER.....	19
13. RO 11 – KOMMUNALTEKNIKK	21
13.1. FORMÅL OG ORGANISERING	21
13.2. MÅL OG UTVIKLING	21

13.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	21
14. RO 12 – HALTDALEN OPPVEKSTSENTER	22
14.1. FORMÅL OG ORGANISERING	22
14.2. MÅL OG UTVIKLING	22
14.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	23
15. RO 13 – BARNEHAGE ÅLEN	23
15.1. FORMÅL OG ORGANISERING	23
15.2. MÅL OG UTVIKLING	23
15.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	24
16. RO 14 – KULTURSKOLE	24
16.1. FORMÅL OG ORGANISERING	24
16.2. MÅL OG UTVIKLING	25
16.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	25
17. RO 15 – SOSIAL	25
17.1. FORMÅL OG ORGANISERING	25
17.2. MÅL OG UTVIKLING	26
17.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	27
18. RO 16 – SYKEHJEM	27
18.1. FORMÅL OG ORGANISERING	27
18.2. MÅL OG UTVIKLING	28
18.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	29
19. RO 18 – FLYKTNINGER	30
19.1. FORMÅL OG ORGANISERING	30
19.2. MÅL OG UTVIKLING	30
19.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	30
20. RO 19 – BIBLIOTEK	31
20.1. FORMÅL OG ORGANISERING	31
20.2. MÅL OG UTVIKLING	31
20.3. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	32
21. RO 99 – FINANS	32
21.1. MÅL OG UTVIKLING	32
21.2. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	33
22. RO 90 – INVESTERINGER	33
22.1. BEHOV OG UTVIKLING	33
22.2. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	34
22.3. BESKRIVELSE AV PROSJEKTER	35
22.3.1. KIRKE	35
22.3.2. KULTUR OG NÆRING	36
22.3.3. OMSORGSBOLIGER	36
22.3.4. TEKNISKE TJENESTER – BRANN, BYGNINGSDRIFT, SELVKOSTOMRÅDENE	37

1. Innledning

Med dette legges budsjettet for 2018 og økonomiplanen for 2018-2021 frem for behandling. Både budsjettet og økonomiplanen er meget stramt, og bygger på at kommunen kan rasjonalsiers betydelig i årene fremover. Dette skyldes at utgiftsveksten som følge av normal pris og lønnsutvikling er omtrent dobbelt så høy som veksten i inntektene. Avviket akkumuleres til ca. 6 mill i 2021. Nå løses dette i økonomiplanen med at alle enheter kun får kompensert med veksten i frie inntekter, mens gapet mellom dette og lønns og prisveksten må ta ut i mer effektiv drift. I tillegg legges det inn ytterligere effektiviseringstiltak på enkelte områder. Det vises til tekst under. Det er ikke tvil om at kommunen kontinuerlig må jobbe med effektiviseringstiltak både igjennom budsjettårene og i hele perioden.

Når det gjelder investeringer, er det store prosjektet omsorgsboliger for demente. Brutto investering til dette prosjektet er på 60 mill Samlet låneopptak til dette er vel 31 mill, hvorav 8,8 er tatt i 2017, slik at gjenstående låneopptak i 2018 er 22,4 mill til dette prosjektet. Kostandene til renter og avdrag er innarbeidet i budsjettet med forutsetning av at rentenivået fortsatt holder seg lavt.

Investering i selvkostområdene er på knappe 3,5 mill og øvrige investeringer er på ca. 6,5 mill. Låneopptaket til disse investeringene er på ca. 5,2 mill, som er litt i underkant av det kommunen betaler i avdrag. Kommunen gjeldsvekst er derfor kun knyttet til omsorgsboliger for demente.

Det grunnleggende for kommunens inntekter og utgifter, er kommunens befolkningsmengde og sammensetning. Dette påvirker både inntekter og utgifter.

Det er lagt til grunn middels nasjonal vekst og sterk aldring i Holtålen. Dette innebærer følgende:

Holtålen	2018	2019	2020	2021
Innbyggere ialt	2043	2043	2051	2052
0-1 år	29	31	31	31
2-5 år	68	64	67	68
6-15 år	223	228	229	225
16-22 år	187	180	175	172
23-66 år	1077	1071	1071	1066
67-79 år	343	347	350	352
80-89 år	94	100	107	115
90 år eller eldre	22	22	21	23

Som en ser, er folketallet relativt stabilt. De to viktigste aldersgruppene er barn (inntil 16 år) og eldre (over 80 år). Barnegruppen er relativt stabil (øker med 4 stk.), mens gruppen over 80 øker sterkt (med 22 stk. eller ca. 19 %).

Budsjettet og økonomiplanen bygger på følgende grunnforutsetninger (ut over folketall):

- Vekst i skatt og rammetilskudd i 2018 med 1,3 % (statsbudsjettet), deretter 1,5 % i 2019, 1,7 % i 2020 og 1,9 % i 2021. Dette begrunnes med vekst i antall 80-åringer.
- De ulike rammeområdene økes med 1,3 % i alle år, med tillegg for ekstra innstramninger på enkeltområder jfr. oversikt.
- Lønns- og prisvekst i perioden er forutsatt å være 2,6 %.
- Lån avdrag som minimumsavdrag, dog med noe økning i løpet av perioden både for å øke nedbetaling og dekke avdrag på omsorgsboliger for demente.
- Rentenivået på flytende rente anslåes til 1 % i 2018, og med noe økning ut over i perioden for inndekning av økte rentesats og renter på omsorgsboliger.
- Flyktningevirksomheten forutsettes gå i balanse etter at fondet er oppbrukt i 2019.
- Underskudd i årene 2018-2020 forutsettes dekkes av disposisjonsfond med til sammen 2.270.000.

Ut over den effektiviseringen som ligger i at rammene er økt med 1,3 %, mens lønns- og prisvekst er på 2,6 %, er følgende lagt inn i perioden 2019-2021 (for 2018 vises til kommentarer fra enhetene):

- Effektivisering av interkommunale løsninger 400.000 til sammen fra 2019.
- Effektivisering av pleie og omsorg 500.000 i 2019 og ytterligere 500.000 i 2020, deretter med «vanlig» økning.
- Tilskudd til Naboer AB opphører fra 2019.

1.1. Rammetilskudd, skatt og konsekvenser

I økonomiplanen det lagt opp til at skatt og rammetilskudd vokser langt lavere enn utgiftsveksten, jfr. foranstående. Det legges imidlertid opp til at dette gapet reduseres noe i perioden, jfr. overståeden under forutsetninger. Det er imidlertid verd å merke seg at dette begrunnes med vekst i antall personer over 80 år. Uten at pleie og omsorgssektoren tilføres midler for å møte dette. Hele veksten må løses med bedre/ mer effektiv drift.

1.2. Gjeldsbelastning og finansiell risiko

Ved utløpet av 2018, vil kommunen ha en lånegjeld på 245 mill, med den finansiering som det legges opp til. I planperioden legges det ikke opp til økning i gjelden, dvs. at lån til investeringer ikke skal være høyere enn årlige avdrag, som er på ca. 6 mill. Av kommunes gjeld er ca. 165 mill rentesikret. Mens ca. 80 mill har flytende rente. Det er i økonomiplanperioden forutsatt at

dagens rentenivå på flytende på ca. 1 % vedvarer i perioden. En økning på 1 % til 2 % medfører økte rentekostnader på 800.000 pr. år. Alternativ finansiering av årets store investeringer bør derfor vurderes sterkt, da kommunen økonomi vil slite med selv beskjedne renteøkninger.

1.3. Egne inntekter, eiendomsskatt m.fl.

Her er eiendomsskatten den mest sentrale som kommune påvirker selv. I budsjettet for 2018 og planperioden er et budsjettet med 7,5 mill i totalt i eiendomsskatt, med en promille på 5 på ordinær eiendom, og 7 % på verker og bruk (hovedsakelig kraftanlegg). Boliger og fritidsboliger utgjør ca 6,5 av de 7,5 mill kommunen får inn i eiendomsskatt. I 2020 skal eiendomsmassen for hus og hytter retaksers. Antatt at eiendomsverdiene har økt med 30 % i den 10-årsperioden som da har gått, vil dette gi ca. 2 mill i økte inntekter, basert på samme promille. En retaksring vil ha virkning fra 2021.

2. Økonomiplan 2018 – 2021

Økonomiplan 2018-2021 - Holtålen kommune				
<i>(FSK sak 134/17)</i>				
Beskrivelse	Budsjett 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
L1 Skatt på inntekt og formue	43 138 357	43 785 432	44 529 784	45 375 850
L2 Ordinært rammetilskudd	85 103 000	86 379 545	87 847 997	89 517 109
L3 Skatt på eiendom	7 534 000	7 560 000	7 560 000	7 560 000
L4 Andre direkte eller indirekte skatter				
L5 Andre generelle statsstilskudd	6 052 500	450 000	450 000	450 000
L6 Sum frie disponible inntekter	141 827 857	138 174 977	140 387 782	142 902 960
L7 Renteinntekter og utbytte	2 430 000	2 430 000	2 430 000	2 430 000
L8 Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)				
L9 Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	-6 376 570	-6 676 570	-6 976 570	-7 200 000
L10 Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)				
L11 Avdrag på lån	-5 400 000	-5 700 000	-6 000 000	-6 000 000
L12 Netto finansinntekter/ -utgifter	-9 346 570	-9 946 570	-10 546 570	-10 770 000
L13 Til dekning av tidligere regnskapsmessig merforbruk				
L14 Til ubundne avsetninger				
L15 Til bundne avsetninger	-405 585	-400 000	-400 000	-400 000
L16 Bruk av tidligere regnskapsmessig mindreforbruk				
L17 Bruk av ubundne avsetninger	2 433 421	1 713 000		
L18 Bruk av bundne avsetninger	1 816 948	700 000	700 000	700 000
L19 Netto avsetninger	3 844 784	2 013 000	300 000	300 000
L20 Overført til investeringsbudsjettet				
L21 Til fordeling drift	136 326 071	130 241 407	130 141 212	132 432 960
L22 Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	-136 414 850	-131 557 973	-131 006 794	-132 213 719
L23 Merforbruk (-)/ mindreforbruk (+)	-88 779	-1 316 566	-865 582	219 241
Vekst		1,013	1,013	1,013
Sum fordelt til drift (skjema 1B)	-136 414 850	-131 557 973	-131 006 794	-132 213 719
01 Sentraladministrasjon	-19 068 610	-18 886 502	-19 102 026	-19 350 353
02 Hov skole (tidligere: Oppvekst)	-18 755 641	-18 999 464	-19 246 457	-19 496 661
03 Helse (tidligere: Helse og sosial)	-9 763 159	-9 890 080	-10 018 651	-10 148 894
04 Teknisk	-3 280 237	-3 322 880	-3 366 078	-3 409 837
05 Natur (tidligere: Plan og miljø)	-	-	-	-
06 Kirke	-2 700 000	-2 735 100	-2 770 656	-2 806 675
07 Kultur, næring og landbruk	-3 926 873	-3 977 922	-4 029 635	-4 082 021
08 Utleiebygg (inngår i RO10)	-	-	-	-
09 Ålen skisenter	-	-	-	-
10 Bygningsdrift	-7 844 866	-7 946 849	-8 050 158	-7 654 810
11 Kommunalteknikk	295 096	295 096	295 096	295 096
12 Haltdalen oppvekstsenter	-8 650 881	-8 763 342	-8 877 266	-8 992 670
13 Elvland barnehage	-7 845 147	-7 947 134	-8 050 447	-8 155 102
14 Kulturskole	-1 260 009	-1 276 389	-1 292 982	-1 309 791
15 Sosial	-2 243 441	-2 272 606	-2 302 150	-2 332 078
16 Sykehjem	-42 275 804	-42 325 389	-42 375 620	-42 926 503
17 Hjemmetjeneste	-	-	-	-
18 Flyktninger	-7 321 921	-1 713 000	-	-
19 Bibliotek	-1 179 230	-1 194 560	-1 210 089	-1 225 820
99 Finans	-594 127	-601 851	-609 675	-617 600

3. Årsbudsjett 2018

Budsjettskjema 1A og 1B - 2018 - Holtålen kommune				
<i>(FSK sak 134/17)</i>				
	Beskrivelse	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
L1	Skatt på inntekt og formue	43 138 357	42 152 000	40 876 950
L2	Ordinært rammetilskudd	85 103 000	83 316 000	83 283 074
L3	Skatt på eiendom	7 534 000	7 534 000	7 528 135
L4	Andre direkte eller indirekte skatter	-	-	-
L5	Andre generelle statstilskudd	6 052 500	8 357 000	444 676
L6	Sum frie disponible inntekter	141 827 857	141 359 000	132 132 835
L7	Renteinntekter og utbytte	2 430 000	2 000 000	2 297 158
L8	Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-
L9	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	-6 376 570	-4 900 000	-6 600 099
L10	Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-
L11	Avdrag på lån	-5 400 000	-6 000 000	-5 307 828
L12	Netto finansinntekter/ -utgifter	-9 346 570	-8 900 000	-9 610 769
L13	Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	-	-	-
L14	Til ubundne avsetninger	-	-200 000	-5 491 261
L15	Til bundne avsetninger	-405 585	-1 341 625	-3 257 588
L16	Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-	-	2 114 230
L17	Bruk av ubundne avsetninger	2 433 421	2 124 153	1 590 000
L18	Bruk av bundne avsetninger	1 816 948	684 741	2 299 315
L19	Netto avsetninger	3 844 784	1 267 269	-2 745 304
L20	Overført til investeringsbudsjettet	-	-	-
L21	Til fordeling drift	136 326 071	133 726 269	119 776 762
L22	Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	-136 414 850	-132 728 338	-114 376 620
L23	Merforbruk (-)/ mindreforbruk (+)	-88 779	997 931	5 400 142
	Sum fordelt til drift (skjema 1B)	-136 414 850	-132 728 338	-114 376 620
01	Sentraladministrasjon	-19 068 610	-20 702 286	-19 640 321
02	Hov skole (tidligere: Oppvekst)	-18 755 641	-17 563 822	-16 836 098
03	Helse (tidligere: Helse og sosial)	-9 763 159	-9 069 913	-8 957 888
04	Teknisk	-3 280 237	-3 153 667	-2 728 314
05	Natur (tidligere: Plan og miljø)	0	0	-26 538
06	Kirke	-2 700 000	-2 544 000	-2 544 000
07	Kultur, næring og landbruk	-3 926 873	-3 643 809	-3 726 544
08	Utleiebygg (inngår i RO10)	0	0	356 853
09	Ålen skisenter	0	-50 000	-194 544
10	Bygningsdrift	-7 844 866	-7 846 971	-10 545 889
11	Kommunalteknikk	295 096	1 336 380	2 967 909
12	Haltdalen oppvekstsenter	-8 650 881	-6 774 998	-6 375 308
13	Elvland barnehage	-7 845 147	-7 566 151	-7 690 930
14	Kulturskole	-1 260 009	-1 243 400	-1 298 759
15	Sosial	-2 243 441	-1 558 165	-1 739 487
16	Sykehjem	-42 275 804	-20 138 021	-18 999 988
17	Hjemmetjeneste	0	-22 279 572	-19 937 921
18	Flyktninger	-7 321 921	-9 474 152	3 682 157
19	Bibliotek	-1 179 230	0	0
99	Finans	-594 127	-455 791	-141 010

Økonomisk oversikt - Drift - 2018 - Holtålen kommune

(FSK sak 134/17)

Beskrivelse	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Brukerbetalinger	9 095 280	8 036 944	9 408 452
Andre salgs- og leieinntekter	19 850 509	19 792 283	19 044 090
Overføringer med krav til motytelse	22 215 994	22 368 951	34 283 722
Rammetilskudd	85 103 000	83 316 000	83 283 074
Andre statlige overføringer	6 052 500	8 357 000	11 806 923
Andre overføringer	-	-	30 300
Skatt på inntekt og formue	43 138 357	42 152 000	40 876 950
Eiendomsskatt	7 534 000	7 534 000	7 528 135
Andre direkte og indirekte skatter	-	-	-
Sum driftsinntekter	192 989 640	191 557 178	206 261 646
Lønnsutgifter	-107 489 386	-105 493 797	-106 847 127
Sosiale utgifter	-23 378 859	-22 522 103	-21 340 515
Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon	-27 056 016	-25 458 105	-32 840 563
Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon	-20 662 204	-19 110 012	-20 201 884
Overføringer	-10 133 738	-10 332 500	-10 482 875
Avskrivninger	-10 738 077	-10 181 162	-10 124 929
Fordelte utgifter	1 143 575	1	3 232 794
Sum driftsutgifter	-198 314 705	-193 097 678	-198 605 099
Brutto driftsresultat	-5 325 065	-1 540 500	7 656 547
Renteinntekter og utbytte	2 430 000	2 000 000	2 297 158
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	10 000	10 000	119 224
Sum eksterne finansinntekter	2 440 000	2 010 000	2 416 382
Renteutgifter og låneomkostninger	-6 376 570	-4 900 000	-6 600 099
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-
Avdrag på lån	-5 400 000	-6 000 000	-5 307 828
Utlån	-10 000	-20 000	-144 484
Sum eksterne finansutgifter	-11 786 570	-10 920 000	-12 052 411
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-9 346 570	-8 910 000	-9 636 029
Motpost avskrivninger	10 738 072	10 181 162	10 124 929
Netto driftsresultat	-3 933 563	-269 338	8 145 447
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-	-	2 114 230
Bruk av disposisjonsfond	2 433 421	2 124 153	1 590 000
Bruk av bundne fond	1 816 948	684 741	2 299 315
Sum bruk av avsetninger	4 250 369	2 808 894	6 003 545
Overført til investeringsregnskapet	-	-	-
Dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	-	-200 000	-5 491 261
Avsatt til bundne fond	-405 585	-1 341 625	-3 257 588
Sum avsetninger	-405 585	-1 541 625	-8 748 850
Merforbruk (-)/ mindreforbruk (+)	-88 779	997 931	5 400 142

4. RO 01 – Sentraladministrasjon

4.1. Formål og organisering

Sentraladministrasjonen består av ulike fellestjenester og fellesutgifter oppvekst.

4.2. Mål og utvikling

Rammeområdet samler mange av kommunens fellesutgifter som i hovedsak yter tjenester til resten av organisasjonen. Områdets hovedmålsetting er å bidra til at tjenesteproduksjonen overfor innbyggerne gjøres lettest mulig for tjenesteytende enhetene.

4.3. Økonomiske forutsetninger

Posten reserverte tilleggsbevilgninger er redusert med 250.000 til 750.000. Denne skal dekke både driftsutvalgets og formannskapet behov. I inneværende år har posten vært på 1 mill. Videre er IT-budsjettet redusert med 325.000 som er overført til andre enheter pga. økt økonomisk ansvar for programvare hos dem. Det er lagt inn ca. 300.000 til digitalisering av landbruksarkivet. Dette er i hovedsak dekt av fond. Samlet er budsjettet for rammeområde 1 redusert med knappe 300.000.

1250 Lærlinger: Nesten hele budsjettet er lønn. Det budsjetteres med to nye lærlinger fra august. Ekstraordinært lærlingetilskudd fra KS er medregnet på én lærling første halvår.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1100	Kommunestyre og formannskap	1 520 371	1 566 710	1 460 536
1110	Stortings- og kommunevalg	0	106 400	0
1130	Arbeidsmiljøutvalget	50 000	40 000	51 529
1140	Ymse råd og utvalg	173 640	153 640	140 028
1160	Kontroll og revisjon	479 543	529 543	384 537
1170	Utgifter etter formannskap	15 000	30 000	11 498
1199	Reserverte tilleggsbevilgninger	750 000	182 715	0
1200	Rådmannskontoret	1 574 373	1 532 418	2 116 146
1201	Kommunereformen	0	0	-147 907
1202	Robek	0	0	-32 146
1205	Personal	1 628 385	1 640 152	1 592 373
1220	Holtålen frivilligsentral	471 000	461 000	215 000
1230	Flommen 2011	0	0	1 470
1250	Lærlinger	657 724	649 337	620 194

1260	Flyktninger	0	0	-480 000
1300	Økonomi	3 345 041	2 881 343	2 249 149
1310	Interkommunalt regnskapskontor	0	0	750 848
1320	IT	2 530 298	2 789 993	2 979 348
1400	Servicetorget	1 707 475	1 613 801	1 381 112
1410	Fellesutgifter sentraladministrasjon	1 867 000	1 903 160	1 849 431
2100	Skolefaglig ansvarlig	2 062 567	3 033 039	3 079 528
RO 01	Sentraladministrasjon	18 832 417	19 113 251	18 222 674

5. RO 02 – Hov skole

5.1. Formål og organisering

- Drive en 1.-10. skole ut i fra gjeldende lover og forskrifter.
- Elevene skal ha et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.
- Skolen skal være godt organisert og ha kvalifisert personale med god kompetanse for å sikre kvaliteten i skolen

5.2. Mål og utvikling

- Rekruttere og beholde kvalifisert personale.
- Skolen skal ha et godt system for tidlig innsats, med god lærertetthet på 1.-4. trinn.
- BTI – bedre tverrfaglig innsats implementeres i skolen.
- Samarbeid med Haltdalen oppvekstsenter i utviklingsarbeid.
- Skolen skal gjennomføre kollegaveiledning, lærende møter og skolevandring.
- Skolen skal sørge for at elevenes sluttvurdering holder høy standard, og gjør elevene i stand til å gjennomføre videregående skole.
- Skolen skal sørge for at lærerne oppfyller de nye kompetansekravene i opplæringsloven. Dette vil kreve videreutdanning av lærere, på bakgrunn av kompetansekartlegging og lokal prioritert kompetanseutvikling.
- Ligge på/ over landssnittet i nasjonale prøver.

5.3. Økonomiske forutsetninger

Forutsetningene for å nå målene er at skolen/ SFO tilføres nødvendige ressurser. Tildelt ramme oppfyller delvis forutsetningene, med følgende unntak:

- Leirskole og videreutdanning.
- Redusert transportutgifter, undervisningsmateriell og innkjøp av IT-utstyr.

- Redusert timer til to-lærer/ tidlig innsats.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
2110	Hov skole	17 466 849	16 699 466	15 746 218
2130	Skolefritidsordning	776 436	571 356	489 880
RO 02	Hov skole	18 243 285	17 270 822	16 236 098

6. RO 03 – Helse

6.1. Formål og organisering

Helseområdet omfatter i tillegg til legetjeneste, fysioterapi og helsestasjon, også interkommunalt barnevern og utgifter knyttet til IMA på Røros sykehus.

Barnevernet er et interkommunalt samarbeid med Røros kommune som vertskommune. IMA er det samme, men der er St. Olavs hospital tjenesteleverandør igjennom en avtale med Røros kommune.

6.2. Mål og utvikling

Helsetjenestens hovedmål er å gi kurative tjenester til kommunens innbyggere innen lovpålagte områder. Det samme gjelder for Barnevernstjenesten. Når det gjelder IMA, er dette et tilbud for å ivareta kommunens ansvar for øyeblikkelig hjelp for somatisk syke, samt sikre et godt tilbud til utskrivningsklare pasienter iht. de plikter kommunen fikk i forbindelse med samhandlingsreformen. Tilbudet er overdimensjonert i forhold til behovet, samt at enheten er dyr i drift, spesielt på bygningssiden.

6.3. Økonomiske forutsetninger

Kommunens utgifter til barnevern øker ganske mye. Dette skyldes ikke økte kostnader, men at man tidligere har inntektsført midler fra flyktningevirksomheten på dette området. Det er det hverken en grunn for eller økonomi til lenger.

På legekantoret er det lagt opp til at turnustillingen opphører fra neste turnusperiode (01.03) Legekantoret har i dag 2 faste stillinger og 1 turnuskandidat. Kommunen har betydelig pasientlekkasje til andre kommuner (ca. 25 % av innbyggerne) som påfører oss direkte kostnader på ca. 200.000 og indirekte tapte inntekter på anslagsvis 500.000 (hvis alle hadde brukt vårt kontor). Samlet sett utgjør dette 700.000. Besparelsen på turnuskandidat er på ca. 300.000 i budsjettet. Dersom en hadde klart å økt egne innbyggers bruk av

legekontoret, vil det forsvare inntak av turnuslege, samtidig med at økonomien totalt sett hadde blitt bedre.

Fysioterapien er satt opp med dagens virksomhet, dvs. 1,5 stilling til en netto kostnad på ca. 600.000, dvs. at 100 % fysioterapeut koster ca. 400.000 på årsbasis.

Helsesøstervirksomheten er lagt opp med 160 % besatt stilling. 40 % har permisjon. Den økte kostnaden skyldes bortfall av bruk av flyktningsmidler og bruk av fond.

IMA på Røros er satt opp omtrent med kostnaden som var i 2016, med en forsiktig reduksjon som forutsetter at St. Olav tar en større del av kostnaden. Dette er foreløpig ikke avklart.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
3530	Barnevern	2 900 000	2 475 000	2 172 424
3550	Legekontor	3 306 628	3 540 959	3 870 808
3560	Fysioterapeut	592 551	497 493	623 774
3570	Helsestasjon og helsesøster	1 090 031	686 461	430 292
3585	Interkommunal psykiatri Haltdalen	0	0	-513 930
3600	Intermediæravdeling Røros	1 750 000	1 750 000	1 901 920
RO 03	Helse	9 639 210	8 949 913	8 485 288

7. RO 04 – Teknisk

7.1. Formål og organisering

Området omfatter interkommunalt brannvesen og tradisjonelle områder på teknisk som ikke er VAR/ kommunal veg. Dette gjelder plan og miljø, byggesak og kart/ oppmåling.

7.2. Mål og utvikling

Området gjelder små områder med maksimalt en person på hvert område. Brann og feiing er i all hovedsak løst interkommunalt. Kart og oppmåling er privatisert, ved at kommunen kjøper tjenester på området.

7.3. Økonomiske forutsetninger

På området 6100 Plan og Miljø ser det ut som om utgiftene går ned i forhold til 2017. Nedgangen skyldes at et er budsjettert div. planprosjekter (ombudsjettering fra investering). Det er en reel vekst på området som skyldes at inntekter har vært budsjettert for høyt. Nettoutgiftene til byggesak økes også som følge av mindre gebyrbelagt byggevirksomhet

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
6100	Plan og miljø	891 739	1 017 440	768 128
6101	Brannvesen	2 030 916	1 927 968	1 933 498
6102	Feiing	0	0	0
6104	Byggesak	224 029	135 835	166 604
6105	Kart og oppmåling	0	60 000	-121 528
6110	Fellesutgifter teknisk	127 967	166 788	22 410
RO 04	Teknisk	3 274 651	3 308 031	2 769 112

8. RO 05 – Natur

Området gjelder diverse prosjekter og lokal viltforvaltning. Avstemmes mot driftsfond årlig.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
6551	Kommunalt viltfond	0	0	65 454
6553	Elgprosjekt Gauldalen	0	0	55 000
RO 05	Natur	0	0	120 454

9. RO 06 – Kirke

Dette er overføringer til Kirken. Kommunen har ingen mål på vegne av kirken.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
5700	Kirkelig fellesråd	2 700 000	2 544 000	2 544 000
RO 06	Kirke	2 700 000	2 544 000	2 544 000

10. RO 07 – Kultur og næring

10.1. Formål og organisering

Rammeområdet 7 inneholder områdene næring og kultur. Innunder disse områdene ligger også ansvaret for Hovet (aktivitetsbasert) og kontaktperson opp mot felles landbrukskontor på Os. I tillegg ligger de økonomiske forpliktelsene kommunen har ovenfor landbrukskontoret under dette rammeområdet.

Formålet innenfor rammeområdet er følgende:

Kultur: Legge til rette for aktiviteter generelt innenfor kulturområdet, Lærlingearbeid, arbeid rettet mot barn og unge – herunder arbeid med MOT, drifte museene sammen med arbeidsutvalgene, utgi Oppunder Fjellbandet, drifte Hovet (aktivitet - utleie) med spesielt ansvar på ettermiddag/kveld og støtte opp under lag/foreninger innenfor de rammene en har. Arrangement er også en viktig del innenfor området.

Næring: Legge til rette for næringsaktivitet med de virkemidlene en har. Samarbeid mot eksterne organisasjoner som for eksempel Rørosregionen næringshage, Holtålen næringsforening, Destinasjon Røros, Sør-Trøndelag fylkeskommune, og for ikke å glemme lokalt næringsliv. Saksbehandler for næringsfondet, Gaula- og risikokapitalfondet. Gjennomføring av møter og tilrettelegging arrangement hører med innenfor området.

Landbruk: Kontaktperson i organisasjonen opp mot felles landbrukskontor på Os. Bistå landbrukskontoret på en best mulig måte – som derigjennom bidrar til tilrettelegging og utvikling innen landbruket i Holtålen.

Organisering: Rammeområdet er organisert med en enhetsleder og 5 ansatte i ulike stillingsstørrelser som til sammen utgjør (per i dag) ca. 3 årsverk.

10.2. Mål og utvikling

Kultur:

- Forsøke å opprettholde dagens aktivitetsnivå, selv med reduksjon og justeringer i ressurser.
- Verne om økonomisk støtte til lokale lag og foreninger, samt bistå som støttespillere ved behov.
- Skape aktivitet, med lag og foreninger som samarbeidspartnere.
- Videreføre og utvikle fritidsklubben (Allak`en).
- Gjennomføre dagens aktivitet innen MOT, med spesielt fokus på skolebesøkene.
- Tilrettelegge for at Hovet blir naturlig møteplass.

Næring:

- Følge opp vedtatt næringsplan innenfor de resursene en har. Har må det gjøres klare prioriteringer hva det skal satses på (formannskapet).
- Være en god tilrettelegger for å skape aktivitet.
- Markedsføre kommunen som en god kommune å bo i. Det krever at hele organisasjonen drar i samme retning.
- Bruke fondene aktivt og målrettet i arbeidet med å skape utvikling.
- Være en ledende aktør i prosjektet kompetanseløft lokalmat – reiseliv.

Landbruk:

- Sammen med felles landbrukskontor bidra til å følge opp landbruksdelen i næringsplan.
- Bruke fondsmidler, 236 000 kr, til digitalisering av landbruksarkivet i 2018. Dette beløpet er lagt til rammeområde 1.

10.3. Økonomiske forutsetninger

Budsjettområdet er gitt en ramme på 3.607.873. Utgangspunktet for arbeidet med budsjettet er å sikre et best mulig tjenestetilbud ovenfor innbyggerne i kommunen ut fra den rammen en er tildelt. Skal en greie det er dette budsjettforslaget et minimum for å klare det.

Forutsetninger som har betydning for budsjettet:

Forsøke å videreføre nåværende aktivitet så godt som mulig innenfor rammen.

Kommunens andel for å være med i Verdensarven, 85.019, er lagt inn i budsjettet – uten å bli tilført nye midler.

Det er økte kostnader med felles landbrukskontor på 177.000 (sett i forhold til utgiftene 2017). Tatt inn i budsjettet.

Tilskudd stiftelsen Haltdalen stavkirke – Gammelgården; samme som i 2017 – 135.000.

En bruker avkastninga av Gaulafondet i driften av dette rammeområdet (ca. 200.000).

En bruker fra fond – totalt 150.000 – for å holde samme aktivitetsnivå som i 2017.

Følgende tiltak foreslås gjennomført for å nå rammen som er satt for rammeområdet:

Området kultur 2500 – 2550:

For å nå rammen har en foretatt seg følgende:

Generell barbering og justeringer på alle ansvarsområder innenfor rammeområdet – ned til et minimum.

Flere kapitler har en inntektsside som balanserer med det forsvarlige.

Ikke funnet noen rom for noen nye støtteordninger (lag/ foreninger) slik som Formannskapet ønsket. Må ta vare på de støtteordningene en har.

Bruk av Fond for å få det til å gå opp.

Området næring 4310:

Generell barbering og justeringer av poster innenfor de fleste områdene, inkl. markedsføring av kommunen og tiltak rettet mot tilflytting og hytte- og fritidsboligeiere.

Fulgt opp kommunestyrets vedtak om at det ikke skal gis driftstilskudd til Gaula Natursenter for 2018. Det vil bli foreslått at kommunen avvikler sitt eierskap i Natursenteret.

Det er lagt inn utgifter til å drifte info plassen på Hessdalskjølen, og foreslått noen midler til utvikling av området. Stor interesse rundt Hessdalsfenomenet.

Tilskuddet til Destinasjon Røros iht. inngått avtale.

Ikke lagt inn noen midler for å styrke næringsfondet.

Området landbruk - 6500/ landbruk – utvikling 6510:

Budsjettet er i tråd med ønsket fra felles landbrukskontor for Røros, Os og Holtålen. Kostnadsøkningen er på 177.000 ift. 2017.

Det blir foreslått å bruke fondsmidler, 236.000, til digitalisering av landbruksarkivet i 2018. Dette er lagt til rammeområde 1.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
2500	Fellesutgifter kultur	500 870	437 086	397 196
2505	Kulturkontor og ungdomsleder	676 438	712 314	667 139
2520	Kulturvern	187	29 187	15 602
2521	Ålen bygdemuseum	34 000	29 000	29 251
2522	Petran museum	12 000	12 000	8 167
2523	Bygdebøker	-5 000	-7 500	-5 413
2530	Støtte almen kultur	80 000	95 000	82 355
2533	Oppunder fjellbandet	0	0	10 280

2540	Idretts- og fritidsaktiviteter	129 500	117 500	117 500
2550	Hovet drift	169 890	216 199	217 377
2555	Midtstuggu	8 000	0	0
4300	Kommunale næringsfond	0	0	-2 831
4310	Næringskontor	636 988	666 031	1 071 322
6500	Landbrukskontor	1 002 000	824 612	631 075
6510	Næringsutvikling innen landbruk	0	0	15 000
6540	Skogeiendom	280 000	280 000	312 569
6550	Jakt, fiske og viltstell	83 000	223 000	188 797
RO 07	Kultur og næring	3 607 873	3 634 429	3 755 386

11. RO 09 – Ålen skisenter

11.1. Formål og organisering

Holtålen kommune har organisert den daglige driften av skisenteret gjennom et heleid aksjeselskap – Ålen Aktivum AS, men eier selv anlegg og bygningsmasse.

11.2. Mål og utvikling

Holtålen kommune har stor tro på at Ålen Aktivum AS kan utvikle og drifte Ålen skisenter på en god måte. Selskapet står «en god del friere» til å nå disse målene gjennom et aksjeselskap enn i kommunal drift.

11.3. Økonomiske forutsetninger

Holtålen kommune eier anlegg og bygningsmasse i Ålen skisenter. Det medfører en god del kostnader. For å dekke inn disse kostnadene vil driftsselskapet betale leie som dekker kommunens faste kostnader. De er regulert i leieavtalen.

Ettersom kommunen eier anlegg og bygningsmasse krever også dette vedlikehold. Rambøll har gjort en vurdering/tilstandsrapport av bygningsmassen ved skisenteret – slik som de har gjort av annen bygningsmasse tilhørende kommunen. Den viser et betydelig etterslep i vedlikeholdet, og at utbedringer burde gjøres for bl.a. for å få ned driftskostnadene. Derfor er det behov for et investeringsbeløp til oppgraderinger av bygningsmasse også i 2018.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
4330	Ålen skisenter	0	50 000	194 544
RO 09	Ålen skisenter	0	50 000	194 544

12. RO 10 – Bygningsdrift

12.1. Formål og organisering

Bygningsdrift har som formål å forvalte kommunes eiendomsmasse, da alle tjenestebygg omsorgsboliger og ordinære utleieboliger inngår i denne porteføljen. Bygningsdrift dreier seg om ca. 24.000 kvm bygg, og da med et ikke ubetydelig utomhus område. Bygningsdrift har det hele ansvaret for kommunes eiendomsmasse, vaktmestertjeneste og renhold inngår i bygningsdrift.

Enheten er organisert med enhetsleder, ledende renholder, vaktmesterstab og renholderstab. Enhetsleder og ledende renholder utgjør til sammen 60 % stilling, vaktmesterressursen utgjør 4,2 årsverk, og renholderressursen utgjør 6,6 årsverk. Av dette selges 0,4 årsverk vaktmester samt 0,2 årsverk renhold. 0,2 årsverk vaktmester er knyttet til arbeid med hjelpemidler helse. Mye av bygningsmassen er av eldre årgang, noe som medfører en del uforutsette hendelser og kostnader gjennom året. En må ha en tanke om at ledig bygningsmasse bør avhendes så fort en ser at en ikke har bruk for den.

12.2. Mål og utvikling

Mål for enheten bygningsdrift er å tilby en god bygningsmasse for brukerne, drive bygningsmassen på den måte at vedlikehold og andre påkostninger blir tatt jevnlig slik at en unngår etterslep i vedlikeholdet. Bygningsmassen skal til enhver tid holde en god standard. Utvikling fremover så ønsker en å få på plass nye renholdsplaner i alle kommunale bygg, dette for å kunne få en bedre ressursutnyttelse, og en bedre og mer tilpasset renholdsplan for hvert enkelt bygg, ned på romnivå. Dette arbeidet var planlagt å komme å være oppe å gå fullt ut i 2017, men på grunn av forskjellige omstendigheter har dette dratt ut i tid. Målet nå er at dette er oppe og går i løpet av første halvår 2018 renholdsleder har dialog med aktuelle leverandører på det området, så en har god tro på at dette vil være på plass innen kort tid. Antall kvm bygningsmasse bør reduseres, for derigjennom å redusere driftskostnader.

12.3. Økonomiske forutsetninger

Driftsbudsjettet er lagt opp til tilnærmet samme drift som i 2017, da med noen små justeringer. Det er inntatt en reduksjon i renholdsressurs, da ved naturlig avgang.

Ferievikarer brukes i liten grad, da den faste staben vikariere for hverandre. Noe vikarbruk er nødvendig, for ferie utenom hovedferien. På vaktmestersiden legges det opp til innleie av ekstra mannskap for å ta seg av grønt arealer.

Basseng har vært drøftet i mange sammenhenger og i budsjettet for 2018 er det lag opp til bassengdrift som i 2017. Dette følger skolens ferie, fra høstferie frem til vinterferie. Det er ikke lagt opp til drift av terapibassenget i 2018.

Renholdsressurs samt vaktmesterressurs som var ved dette anlegget er tatt inn ved tidligere innsparinger, og en har ikke funnet rom for å få dette inn i budsjettet. I tillegg er det et defekt ventilasjonsanlegg som evt. må skiftes ut før dette settes i drift, dette er det ikke funnet rom for i budsjettet for 2018.

Det er en god del faktorer utenfra som berører økonomien til bygningsdrift, strømpris, forsikringspremier, samt kommunale gebyrer til vann/avløp/renovasjon/feiing. Det er tatt noe høyde for en økning i slike gebyr.

Inntektene for bygningsdrift dreier seg om utleie av lokaler, da både boliger og andre lokaliteter, f.eks. tannlegekontor.

På utleieboliger er det lagt opp til en økning i husleiene på 2,5 % Det er budsjettetert en kombinasjon av 90 og 100 prosent utleie ved utleieboligene.

I omsorgsboligene er det ikke lagt opp til økning i husleiene for 2018.

Andre lokaliteter som leies ut justeres leieprisen etter indeksregulering. Det samme gjøres der vi leier ut vaktmestertjenester.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
6103	Bygningsdrift administrasjon	384 385	495 042	451 776
6111	Administrasjonsbygninger	717 916	727 607	765 750
6112	Hov skole bygg	2 460 918	2 353 614	2 508 942
6113	Haltdalen oppvekstsenter	1 175 920	651 298	1 056 772
6114	Aktivitetshus bygg	186 491	282 018	261 313
6117	Elvland barnehage bygg	537 785	896 241	677 944
6118	Holtålen helsesenter	2 359 925	2 484 699	2 376 113
6119	Ålen bo- og omsorgssenter	363 562	330 203	500 082
6120	Haltdalen bo- og omsorgssenter	87 534	-152 485	-23 478
6121	Trygdeboliger bygg	-440 000	-341 000	151 231
6122	Omsorgsboliger Sakslia	-294 341	-278 728	196 371
6123	Omsorgsboliger Ålen sentrum	-942 000	-783 536	3 311
6124	Omsorgsboliger Nøra	115 500	67 000	0
6125	Hovet bygg	1 351 174	1 385 469	1 264 511

6126	Ambulanselokale	-139 000	-133 000	-122 208
6127	Kjøkken bygg	303 992	278 278	322 478
6128	Musikkverksted	12 000	11 000	4 979
6150	Kommunale boliger Hovsletta	72 640	0	0
4320	Utleiebygg	79 490	64 651	-356 853
4321	Rønningsvegen	-45 500	-50 400	0
4322	Stasjonsvingen	-85 000	-48 000	0
4323	Hovsheimen	-109 525	-117 000	0
4324	Sakslia	-252 000	-223 000	0
4325	Svarthåggån	-57 000	-53 000	0
RO 10	Bygningsdrift	7 844 866	7 846 971	10 039 034

13. RO 11 – Kommunalteknikk

13.1. Formål og organisering

Kommunalteknikk har som hovedformål å kunne tilby kommunens innbyggere gode, sikre, trygge og økonomisk riktige tekniske tjenester innen de lovpålagte kommunale selvkostområdene vannforsyning, avløpshåndtering og renovasjonshåndtering. Området omfatter også kommunal veg.

13.2. Mål og utvikling

Kommunal infrastruktur er store tunge kostbare tekniske installasjoner som skal vare i mange generasjoner. Dette er grunnleggende infrastruktur som må være på plass og virke dersom vi skal ha et fungerende moderne samfunn.

Derfor er det svært viktig å bygge, drifte og vedlikeholde anleggene på en slik måte at man ikke påfører kommende generasjoner unødvendige store kostnader. (som egentlig burde kostes av oss) Derfor bør man i tillegg til vanlig drift og vedlikehold, legge opp til en årlig utskiftingstakt på ca. 1-3 % av rørnett og tekniske installasjoner.

I dag har vi i 5 heltidsstillinger som utfører dette arbeidet.

13.3. Økonomiske forutsetninger

Det har i de siste årene vært jobbet knallhardt med selvkostområdene. Dette for å få en full oversikt over de respektive områdenes reelle kostnader og inntekter. Dette arbeidet har ført til at vi har god kontroll og finansielt albuerom til å styre disse områdene på en riktig måte i årene som kommer.

6131 Vannforsyning Haltdalen: Abonnementsgebyret settes ned -2,5%, forbruksgebyret holdes uendret.

6132 Avløp: Abonnements- og forbruksgebyret holdes uendret.

6133 Kommunale veger: For å nå ramma, kuttet nødvendig vedlikeholdsbudsjett fra ca. 300.000 til ca. 62.000. Dette gjelder vedlikehold som grusing, skiftning av stikkrenner, høvling osv., som ikke vil bli utført i den grad som er nødvendig.

6135 Gatelyst: Overførte midler fra Fylket til drift av gatelyst, føres tilbake til nyopprettet fond. Dette fondet kan da drifte 6135 de kommende 4 år uten å påvirke kommunens økonomi. Budsjett for 2018, kan da settes til 0.

6136 Renovasjon: Gebyrene holdes uendret.

6137 Slam: Abonnements- og forbruksgebyret holdes uendret.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
6130	Hovstrøa	0	-78 075	0
6131	Vannforsyning Haltdalen	0	0	0
6132	Avløp	0	0	0
6133	Kommunale veier	2 018 838	1 897 067	1 440 048
6135	Gatelyst	0	120 000	-521 036
6136	Renovasjon	0	-1	0
6137	Slam	0	1	0
6199	Motpostering VAR	-2 018 838	-1 933 747	-1 868 054
RO 11	Kommunalteknikk	0	5 245	-949 042

14. RO 12 – Haltdalen oppvekstsenter

14.1. Formål og organisering

- Drive en fådelte skole 1.-7. trinn og en barnehage ut i fra gjeldende lover og forskrifter.
- Sikre at barna ved oppvekstsentret får et trygt og godt miljø.
- Ha kvalifisert personalet med god kompetanse for å sikre kvaliteten i barnehage og skole.

14.2. Mål og utvikling

- Implementering av ny rammeplan.
- Gjennomføre utviklingsarbeidet «et godt språkmiljø for alle barn». Dette er et prosjekt i samarbeid med Dronning Mauds Minne Høgskolen. Gjennom

veiledning skal vi selv sitter med kompetansen på å drive barnehagebasert utviklingsarbeid.

- Opprettholde minimum 50% barnehagedekning i henhold til statlige føringer og muligheten for å gjennomføre spesialpedagogiske oppgaver.
- Rekruttere og beholde kvalifisert personale både i skole og barnehage.
- Ligge på/over landssnittet i nasjonale prøver.
- Samarbeide med Hov i utviklingsarbeid.
- BTI- tverrfaglig verktøy i både skole og barnehage.

14.3. Økonomiske forutsetninger

- Opprettholde dagens barne- og elevtall.
- Opprettholde dagens åpningstider.
- Videreføre 3 uker feriestengt barnehage.
- Samarbeid mellom Elveland og Haltdalen angående organisatoriske løsninger.
- Alle som søker ved hovedopptak skal få tilbud om barnehageplass.
- Kompetanseheving i barnehagen dekkes i stor grad av statlige midler/ Gauldalsregionen.
- Kompetanseheving lærere, for å nå de nye kravene i norsk, matematikk og engelsk er utsatt til 2019.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
2120	Haltdalen opp. avd. skole	5 067 150	4 826 405	4 171 263
2720	Haltdalen opp. avd. barnehage	3 058 731	2 398 593	2 064 045
RO 12	Haltdalen oppvekstsenter	8 125 881	7 224 998	6 235 308

15. RO 13 – Barnehage Ålen

15.1. Formål og organisering

Drive en felles barnehage for alle barn i Ålen ut i fra lov og forskrifter.

Sikre at barna får et godt pedagogisk og trygt barnehagetilbud, med natur og kultur som satsingsområde.

Ha ansatte med god fagkompetanse for å styrke kvaliteten i barnehagen.

15.2. Mål og utvikling

Personalet må tilegne seg kunnskap og skaffe seg erfaringer innen satsningsområdene natur og kultur.

Implementering av den nye rammeplanen vil kreve tid og ressurser og tas over flere år.

Gjennomføre utviklingsarbeidet «et godt språkmiljø for alle barn». Dette er et prosjekt i samarbeid med Dronning Mauds Minne Høgskolen. Gjennom veiledning skal vi selv sitter med kompetansen på å drive barnehagebasert utviklingsarbeid.

Staten har bevilget videreutdanningsmidler som to av våre ansatte benytter seg av. Deres kunnskap blir brukt i personalgruppen.

Opprettholde minimum 50 % barnehagedekning i henhold til statlige føringer og muligheten for å gjennomføre spesialpedagogiske oppgaver.

Tilpasse drift i forhold til nye krav i lovverket.

15.3. Økonomiske forutsetninger

Opprettholde dagens åpningstider. Videreføre 3 uker feriestengt.

Barn som søker ved hovedopptak har rett til plass om de er født innen 1 november året før.

Kompetanseheving dekkes i stor grad av statlige etterutdanningsmidler med en egenandel på kr. 30.000.

Budsjettet viser et underforbruk på ca. 47.000. etter en regulering av foreldrebetaling.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
2710	Ålen barnehage	0	0	-1 058
2730	Elvland natur- og kulturbarnehage	7 785 147	7 776 151	7 138 845
RO 13	Barnehage Ålen	7 785 147	7 776 151	7 137 787

16. RO 14 – Kulturskole

16.1. Formål og organisering

Den kommunale forvaltningen av kulturskolen er tillagt Driftsutvalget (DRU). Administrativt er kulturskolen organisert med rådmann som øverste leder og enhetsleder som daglig leder for kulturskolen.

- Holtålen kulturskole har som formål å:
- Utvikle elevenes musikalske og skapende evner.

- Utvikle elevenes instrumentale/vokale ferdigheter etter den enkeltes forutsetninger.
- Skape aktive lyttere.
- Være en ressurs for det øvrige skoleverket og musikklivet i kommunen.

16.2. Mål og utvikling

- Holtålen kulturskole skal gi barn, ungdom og voksne i kommunen de beste muligheter til å utvikle sine musikalske evner og anlegg.
- Kulturskolen skal være en ressurs for barnehagene, skoleverket, og musikk og kulturlivet i kommunen.
- Øke personalets kompetanse gjennom kurs i regi av Gauldalsregionen og Norsk Kulturskoleråd.

16.3. Økonomiske forutsetninger

- Budsjettet må årlig justeres i forhold til lønns og prisvekst.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
2560	Kulturskole	1 260 009	1 199 800	1 162 101
RO 14	Kulturskole	1 260 009	1 199 800	1 162 101

17. RO 15 – Sosial

17.1. Formål og organisering

Arbeids- og velferdsetaten har ansvaret for gjennomføringen av arbeidsmarked-, trygde- og pensjonspolitikken i Norge i henhold til Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV-loven) og Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen. Gjennom partnerskapet har stat og kommune felles ansvar for driften av NAV-kontoret.

Holtålen kommune er vertskommune for NAV Røros og Holtålen. Enheten er lokalisert i Kjerkgata 15 på Røros og disponerer et samtalerom på kommunehuset i Holtålen for forhåndsavtalte møter. NAV Arbeidslivssenter er samlokalisert med virksomheten på Røros. Kontoret på Røros har åpent mandag, onsdag og fredag kl. 10:00 til 14:00 for drop-in. I tillegg har kontoret åpent i kontortiden hver dag for avtalte brukermøter på begge steder.

Enheten sysselsetter 8 statlig og 4 kommunalt ansatte, til sammen 11,2 årsverk. Enheten har enhetlig ledelse hvor leder er statlig ansatt. Enheten rapporterer til

fylkesdirektøren i NAV Sør-Trøndelag, til rådmann i Holtålen kommune og til kommunalsjef helse og omsorg i Røros kommune.

Kommunalt tjenestetilbud oppfyller kravene til minimumsløsning og følgende tjenester tilbys; generell råd og veiledning, økonomisk rådgivning, økonomisk stønad, midlertidig botilbud, startlån/boligtilskudd/bostøtte, kvalifiseringsprogrammet og individuell plan.

Enheten er organisert i tre team som dekker arbeidsoppgaver innenfor områdene veiledningssenter, tverrfaglig oppfølging og marked. Aktiviteten i hvert team koordineres av en fag-koordinator. Enkelte medarbeidere utfører arbeidsoppgaver på tvers av team, og det er en stor grad av fleksibilitet i kontoret.

17.2. Mål og utvikling

NAV Røros og Holtålen har følgende mål for de kommunale tjenestene:

- Sikre forsvarlig tildeling og gjennomføring av kvalifiseringsprogrammet
- Overvåke utvikling på utbetaling av økonomisk stønad og iverksette tiltak der det er nødvendig
  - Arbeidslinjen skal være førende for aktivitet, og målet er at flest mulig skal bli selvforsørgende
  - Følge opp aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere under 30 år
- Forebygge og redusere fattigdom blant barn, unge og barnefamilier som mottar bistand
  - Videreføre ordningen med opplevelseskort for barn/ungdom
- Styrke kontorets kompetanse innen økonomisk råd og veiledning samt gjeldsrådgiving
  - Samarbeide med kommunene om å etablere NAV som første kontaktpunkt for økonomiavdelingen for å redusere sosialhjelpsutbetalinger og kommunale restanser
  - Bidra til økt kompetanse og forståelse for økonomi og gjeldsproblematikk i det øvrige hjelpeapparatet
- Iverksette spesielle tiltak for gruppen utsatt ungdom som en del av ungdomssatsingen i kontoret
- Følge opp utviklingen på kommunale indikatorer i målekortet
- Gi nødvendig opplæring til medarbeidere som yter tjenester og utfører oppgaver etter lov om sosiale tjenester i NAV
- Styrke samarbeidet på tvers av kommunale tjenester for å finne gode løsninger for brukerne

17.3. Økonomiske forutsetninger

Budsjettrammen for 2018 betyr at aktivitetsnivået i enheten opprettholdes på samme nivå som foregående år. Dette er et absolutt minimumsnivå for at enheten skal løse de pålagte oppgavene innen det kommunale tjenesteområdet på et forsvarlig vis.

Utviklingen i økonomisk stønad varierer over tid, og de budsjetterte kostnadene er basert på erfaringstall fra 2017. Bosetting av flyktninger i kommunen medfører en risiko for økte utbetalinger av økonomisk stønad dersom kommunen ikke lykkes godt nok med integreringsarbeidet i introduksjonsperioden, og de nye beboerne ikke kommer ut i arbeidslivet. De første flyktningene vil i 2018 ha gjennomført introduksjonsprogrammet, og det er tatt høyde i budsjettet for en økning i utbetaling av økonomisk stønad til flyktninger som ikke kommer seg ut i arbeid umiddelbart.

Det er en økning i kostnader på ansvarsområde 3500 Sosialkontor, som en følge av omlegging av prinsippet for refusjon fra Røros kommune.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
3500	Sosialkontor	764 068	618 165	602 425
3501	NAV Røros	0	0	0
3510	Sosialhjelp	1 050 000	960 000	1 147 111
3520	Edruskapsvern	-20 000	-20 000	-10 049
RO 15	Sosial	1 794 068	1 558 165	1 739 487

18. RO 16 – Sykehjem

18.1. Formål og organisering

Ut fra LEON-prinsippet (lavest effektive omsorgsnivå) gi tilpasset hjelp til de som trenger det når behovet melder seg.

Området innbefatter både institusjonstjenester, hjemmetjenester og kommunalt kjøkken.

Institusjonstjenester vedtas for de som fyller vedtatte kriterier, og gis som langtidsopphold, tidsbegrenset opphold for utredning, behandling og rehabilitering, samt avlastningsopphold. Holtålen sykehjem er organisert med 28 enerom, hvor av ett er avsatt til avlastningsopphold. IMA Røros sykehus brukes fortrinnsvis til observasjon, rehabilitering og etterbehandling.

Hjemmetjenester yter hjemmesykepleie, praktisk bistand, støttekontakt, omsorgslønn, psykisk helsearbeid, personlig assistanse og dagsentertilbud for personer med demens. Det gis også vedtak om omsorgsbolig som i seg selv ikke er en tjeneste, men tildeles i vedtaksteam etter vedtatte retningslinjer og kriterier.

Hjemmetjenesten skal bidra med nødvendig helsehjelp og veiledning i hjemmet slik at brukerne kan mestre å bo i egen bolig så lenge som mulig, og utsette behovet for høyere omsorgsnivå.

Hjemmetjenesten er administrativt organisert to-delt, med egen avdelingsleder for psykisk helse og tjeneste for funksjonshemmede med base i Saksli, og en avdelingsleder for tradisjonell hjemmesykepleie med base ved Ålen omsorgsboliger.

Kommunalt kjøkken levere alle måltider til sykehjemmet, samt måltider/ middagsombringning til brukere av omsorgsboliger/ hjemmetjeneste/ dagsenter etter vedtak.

Det er vedtaksteamet for pleie og omsorgstjenester som tildeler tjenester. Teamet er tverrfaglig, og består av ledere for tjenestene, samt sykepleier med forvaltningskompetanse og ergoterapeut.

18.2. Mål og utvikling

- Kvalitet: Skal sikres gjennom profesjonelt faglig arbeid, god dialog med pasient og pårørende, engasjerte, myndiggjorte medarbeidere og god ledelse.
- LEON: Omsorgstrapp, bygge nye heldøgns omsorgsboliger i tilknytning til eksisterende sykehjem og omsorgsboliger. Redusere antall sykehjemsplasser og erstatte disse med heldøgns demensboliger hvor individuelle behov og mestringmuligheter blir hensyntatt.
- Velferdsteknologi. Innlemmes i hele tjenesten med trygghetsskapende teknologi som muliggjør installasjon av trygghetsalarmer, fallalarmer, døralarmer, sensorstyrt varsling, digitale tilsyn og springsteknologi.
- Rekruttering av kompetent personell ved å tilrettelegge for fagutvikling. Kompetanseutvikling i tråd med vedtatt strategisk kompetanseplan. Rekruttere lærlinger i faget.
- Forebygge sykefravær ved fokus på nærværarbeid, godt arbeidsmiljø, fagutvikling, myndiggjøring og ha en god nok grunnbemanning.
- Aktiv omsorg ved holdningsarbeid ift viktigheten/behovet for aktivitet, trivsel og mestring.
- God terminalpleie. Ved kunnskap, holdninger og handlinger skape trygghet og verdighet i livets siste fase. Ivaretagelse av både pasient og pårørende.
- Fokus på forebygging og mulighet for å klare seg lengst og best mulig i egen bolig med hverdagsmestring og tidlig innsats som arbeidsform i hjemmetjenesten.

- Hukommelsesteam og innsatsteam (mestringsteam) som lavterskeltilbud.
- Økt fokus på samarbeid og kommunikasjon med pårørende.
- Brukermedvirkning.
- God samhandling mellom sykehjem, hjemmesykepleie og Saksliå for best mulig ressurs- og kompetanseutnyttelse.

18.3. Økonomiske forutsetninger

Hele rammeområdet må ses under ett. Personalressursene og kompetansen må brukes der behovet til enhver tid er størst.

Alle vikarposter, ekstrahjelp og overtid er redusert. Det forutsettes at behovet for innleie kan være noe redusert ved at bemanningen i hjemmetjenesten og på sykehjemmet er noe høyere enn bemanningsplan som ligger i bunn. Det forutsetter også bruk av lærlingers verdiskapningsdel for delvis å unngå innleie ved fravær. Reduksjonene på postene tilsvarer ca. 1,5 årsverk som vi må ta inn for å komme ned på budsjetttramme. Det er ambisiøst, men eneste mulighet for å komme ned på ramme uten oppsigelser av årsverk.

Sykefraværet forutsettes redusert etter prosjektarbeid med sykenærver og arbeidsmiljø i 2017.

Det forutsettes god ressursstyring mellom avdelingene for å utnytte kompetanse og personell helhetlig. Samlokalisering av tjenestebasene institusjon og hjemmetjeneste vil være en fordel

Det er ikke rom i budsjettet for å øke bemanning eller besette evt ledige stillinger med mer enn vakter med minimumsbemanning (helg) inntil 1,5 årsverk. Avhenger for øvrig av kompetanse, da det på sykepleierressurs fremdeles er sårbart på enkelte vakter.

Det er forutsatt full brukerbetaling på 27 langtidsplasser ved sykehjemmet.

Det er beregnet realistisk inntekt på ressurskrevende brukere i hjemmetjenesten dersom det ikke skjer endringer i behovene sammenlignet med høst 2017. Beløpet er noe mindre enn budsjett 2017.

Måltidsendringer som er innført ved sykehjemmet kan ikke organiseres slik at det fører til økte utgifter på sykehjem eller kjøkken.

Det forutsettes i budsjettet at nye satser for egenbetalinger i pleie- og omsorgstjenesten i gebyr- og betalingsregulativ for 2018 vedtas.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
3580	Psykisk helse	969 384	526 522	641 483
3700	Fellesutgifter pleie og omsorg	1 563 717	986 202	148 017
3710	Sykehjem	16 326 466	15 774 415	15 692 861
3720	Optimus	1 840 000	1 786 000	1 680 387
3730	Hjemmetjeneste	17 947 935	19 310 687	18 571 528
3731	Dagsenter	482 798	464 561	442 470
3740	Trygdeboliger	0	0	-1 723 551
3760	Kjøkken sykehjem	2 953 702	2 887 404	2 909 110
3780	Personlig assistent	191 802	191 802	325 724
RO 16	Pleie og omsorg	42 275 804	41 927 593	38 688 029

19. RO 18 – Flyktninger

19.1. Formål og organisering

Det er i dag bosatt 36 flyktninger, 6 kvinner, 9 barn og resten menn. Alle voksne deltar på introduksjonskurset, grunnskole eller videregående skole. En er ute i jobb på heltid.

19.2. Mål og utvikling

Vi må fortsatt satse på å få våre bosatte flyktninger godt integrert i samfunnet, skaffe gode språk/arbeids-treningsplasser og gode tjenestetilbud i kommunen.

19.3. Økonomiske forutsetninger

3810 Voksenopplæringen: Tatt utgangspunkt i at vi ikke mottar flyktninger i 2018. Følgene av dette er at det blir så få deltakere i voksenopplæringen at tjenesten ikke kan starte opp igjen til høsten. Kommunen må kjøpe tjenester fra Røros for deltakerne som har krav på introduksjonskurset. Resultatet er nedbemanning av lærere, 2,5 stillinger i tillegg til vaktmester og renholder fra juli 2018.

3801 Flyktningtjenesten: Tatt utgangspunkt i at kommunen verken bosetter flyktninger i 2017 eller 2018. Flyktningtjenesten får færre deltakere å følge opp og mindre integreringstilskudd. Det er dermed budsjettert med en nedbemanning i flyktningtjenesten, i første omgang 1 stilling.

Hva som skal gjøres med brakkene er ikke tatt med i budsjettet.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
3800	Fellesutgifter flyktninger	-1 770 288	-2 056 153	4 362 670
3801	Bosetting av flyktninger	143 022	839 936	-2 455 490
3802	Asylmottak EMA Bjørgåsen	0	0	-426 649
3803	Avlastningstransitt Løvåsen	0	0	-2 516 587
3810	Opplæring av innvandrere	1 627 266	1 066 216	578 870
RO 18	Flyktninger	0	-150 001	-457 186

20. RO 19 – Bibliotek

20.1. Formål og organisering

- Folkebiblioteket skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle innbyggerne i kommunen, samt andre brukere.
- Folkebiblioteket skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt.
- Biblioteket skal i sitt tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet. Bibliotekets innhold og tjenester skal gjøres kjent for kommunens innbyggere og andre brukere.
- Folkebiblioteket skal fungere som skolebibliotek for Hov skole og skal drifte skolebiblioteket ved Haltdalen oppvekstsenter. Skolebibliotekene skal brukes aktivt i opplæringen på skolene.
- Biblioteket har leder med godkjent fagutdanning, som er lovpålagt. Ferievikar leies inn ved behov.

20.2. Mål og utvikling

- Gjennomføre minst 350 klassebesøk med høytlesning, utlån, bokpresentasjoner, søking og gjenfinning.
- Øke utlån pr. innbygger fra 7,23 (2016) til 8,0 i 2018 (2017-tallene kommer ikke før i 2018).
- Biblioteket skal være arrangør/delarrangør for minst 4 arrangement i 2018, med variasjon i innhold og målgruppe.
- Videreføre utvidet åpningstid på dagtid (langåpent 10-19 hver onsdag, folkebiblioteket har åpent 19 timer i uka, inkl. to kvelder).
- Involveres i opplæring og læringsmål på skolene ved å samarbeide om leseopplæring og øke elevenes leselyst med økt bruk av lokale og eksterne formidlere.

- Gjennomføre «Mulighetsstudie» i samarbeid med arkitekt med tanke på en evt. flytting av biblioteket/ utbygging av Nåva (prosjektet har startet med befarig november 2017).
- Involveres i forbindelse med bosetting og inkludering av flyktninger, organisere faste lånetimer med høytlesning for voksenopplæringen.
- Øke besøk pr. innbygger fra 7,5 (2016) til 8,0 i 2018.

20.3. Økonomiske forutsetninger

I forslaget ligger nå et minimum av det som kreves for å drifte biblioteket. Da RO19 er et lite område med et allerede marginalt budsjett etter gjentatte kutt, vil relativt små faktorer som lønnsvekst, overført ansvar for innkjøp av IT-utstyr, større aktivitet og behov for bøker og utstyr, samt oppfølging og ansvar for eget datasystem slå ut såpass at det ikke er mulig å komme ned på ramma uten at det vil gå utover basisdriften av biblioteket.

Både folkebiblioteket og skolebibliotektilbudet for Hov skole og Haltdalen oppvekstsenter er lovpålagte kommunale tjenester som opplever stor vekst, med stadig økning i besøk, utlån og aktivitet, noe som også betyr at det i realiteten vil være behov for enda flere ressurser til biblioteket i årene fremover.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
2510	Holtålen folkebibliotek	1 179 230	1 027 910	1 050 140
RO 19	Bibliotek	1 179 230	1 027 910	1 050 140

21. RO 99 – Finans

21.1. Mål og utvikling

Området omfatter kommunes skatteinntekter og statlig rammetilskudd, samt kommunal eiendomsskatt. Eiendomsskatten utskrives med 5 0/00 på boliger mm og 7 0/00 på verker og bruk (kraftanlegg mm). Videre inneholder området utgifter til avdrag på kommunale lån, samt renteutgifter og renteinntekter/aksjebytte mm.

21.2. Økonomiske forutsetninger

Som tidligere nevnt, vokser skatt og rammetilskudd lang mindre enn lønns- og prisveksten. Dette antas å gjelde hele økonomiplanperioden. Renteutgifter baseres på nåværende rentesikringer og fortsatt lav flytende rente (1 %). Avdrag legges opp til minimumsavdrag i laveste variant. Når det gjelder eiendomsskatt på boliger, baseres dette seg på 5 0/00 i 2018 og hele perioden. I 2021 vil en pliktig retaksering slå inn. Dette vil medføre økte inntekter som enten kan nyttes til reduksjon av promillen, eller å styrke det kommunale driftsgrunnlaget.

Ansvar	Navn	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
8000	Skatt på inntekt og formue	-50 226 382	-49 250 209	-47 983 120
8400	Statlige rammetilskudd	-85 742 000	-83 955 000	-83 841 017
8401	Felling av skaderovdyr	0	0	0
8500	Diverse finansposter	0	0	-602 504
9000	Renter og utbytte	3 964 466	2 920 000	4 349 867
9100	Avdrag	5 400 000	6 000 000	5 307 828
9600	Premieavvik	130 256	0	130 256
9990	Regnskapsmessig resultat	0	997 931	5 665 471
RO 99	Finans	-126 473 660	-123 287 278	-116 973 219

22. RO 90 - Investeringer

22.1. Behov og utvikling

Kommunen har igjennom flere år lagt opp til at investeringer i ikke-selvfinansierende tiltak (selvkost, omsorgsboliger) ikke skal overstige årlige avdrag. Slik at gjelden ikke vokser. I 2018 kommer investeringer i omsorgsboliger for demente inn for fullt med brutto investering på 60 mill. Ut over dette ligger ikke-selvfinansierende investeringer inne med et låneopptak på ca 5,2 mill, som er litt i underkant av avdragene.

22.2. Økonomiske forutsetninger

Investeringene baseres på finansiering med statlige tilskudd, momskompensasjon og lån. Det er både som egen sak og i dette dokumentet pekt på muligheter for egenfinansiering igjennom salg av aksjer til hele eller deler av spesielt omsorgsboliger for demente. Dette er ikke lagt inn i budsjettet.

Budsjettskjema 2A - 2018 - Holtålen kommune				
<i>(FSK sak 134/17)</i>				
Beskrivelse	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016	
L1	Investeringer i anleggsmidler	-69 500 000	-30 774 000	-29 068 537
L2	Utlån og forskutteringer		-	-3 191 105
L3	Kjøp av aksjer og andeler	-900 000	-500 000	-656 286
L4	Avdrag på lån	-1 000 000	-	-1 120 349
L5	Dekning av tidligere års udekket	-	-	-
L6	Avsetninger	-	-	-1 952 602
L7	Årets finansieringsbehov	-71 400 000	-31 274 000	-35 988 879
L9	Bruk av lånemidler	26 244 045	18 050 267	26 514 053
L10	Inntekter fra salg av anleggsmidler	-	-	975 391
L11	Tilskudd til investeringer	21 600 000	7 200 000	-
L12	Kompensasjon for merverdiavgift	12 855 955	5 123 733	4 684 377
L13	Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	1 000 000	-	2 074 906
L14	Andre inntekter	-	-	-
L15	Sum ekstern finansiering	61 700 000	30 374 000	34 248 727
L16	Overført fra driftsbudsjettet	-	-	-
L17	Bruk av tidligere års udisponert	8 800 000	400 000	-
L18	Bruk av avsetninger	900 000	500 000	1 740 152
L19	Sum finansiering	71 400 000	31 274 000	35 988 879
L20	Udekket (-)/udisponert (+)	-	-	-

Budsjettskjema 2B - 2018 - Holtålen kommune		
<i>(FSK sak 134/17)</i>		
Prosjektnr.	Beskrivelse av prosjekt/ investeringsformål	Budsjett 2018
01320004	IT - ElevPC	150 000
01320012	IT - Læringsplattform	150 000
01320013	IT - Oppdatering fagsystemer	200 000
02500001	Kultur - Armfelddtutstilling	625 000
02550001	Hovet - Nytt inventar	125 000
04322050	Stasjonsvingen - Oppgraderingsplan	50 000
04323050	Hovsheimen - Oppgraderingsplan	150 000
04324050	Sakslia - Oppgraderingsplan	150 000
04325050	Svarthåggån - Oppgraderingsplan	50 000
04330001	Skisenteret - Oppgradering	375 000
05700001	Kirkelig fellestråd	200 000
06101002	Brannvesen - Fremskutt enhet med slokkeutstyr	1 425 000
06112050	Hov skole - Oppgraderingsplan Rambøll	900 000
06113050	Haltdalen oppvekstsenter - Oppgraderingsplan Rambøll	350 000
06114050	Aktivitetshus - Oppgraderingsplan Rambøll	50 000
06117050	Elvland barnehage - Oppgraderingsplan Rambøll	100 000
06118006	Sykehjemmet - Byggeprosjekt omsorgsboliger for demnte	60 000 000
06118050	Sykehjemmet (ny.del) - Oppgraderingsplan Rambøll	150 000
06119050	Ålen bo- og omsorgssenter - Oppgraderingsplan Rambøll	350 000
06121050	Trygdeboliger - Oppgraderingsplan Rambøll	350 000
06124050	Omsorgsboliger Nøra - Oppgraderingsplan Rambøll	50 000
06126050	Ambulanselokaler - Oppgraderingsplan Rambøll	100 000
06131003	Haltdalen vassverk - Oppgradering av hovedledning	500 000
06132002	Avløpsnett - Utbygging Bjørgan mm.	550 000
06132003	Avløpsnett - Renseanlegg Aunegrenda	2 000 000
06136001	Renovasjon - Avfallsplass Eidet	400 000
Sum Investeringer i anleggsmidler		69 500 000

22.3. Beskrivelse av prosjekter

22.3.1. Kirke

05700001 - Kirkelig fellestråd

Forslaget på 200.000 er det som tradisjonelt er lagt til kirken som investeringsramme. Kirken har i år foreslått at denne rammen økes til 700.000 for å begynne avsetningen til store investeringer som er planlagt i 2019 og 2020.

22.3.2. Kultur og næring

02550001 - Hovet – nytt inventar

Hovet – kommunens storstue, har et klart og tydelig behov for nytt/ supplering av inventar/ utstyr. Dette fordi huset er meget godt brukt og at utstyr/ inventar slites. Husk at Hovet inneholder svært mange funksjoner som koster å supplere/ oppdatere, til tross for godt vedlikehold. Veldig mye teknisk utstyr i Hovet, spesielt i Rallaren.

02500001 – Kultur - Armfeldt utstilling

Lage en Armfeldt utstilling i Garasjen i Gammelgården til 300 års markeringen i 2018 (budsjetterte midler ble ikke benyttet i 2017). Dette i samarbeid med den politiske oppnevnte Armfeldt gruppa, Sør-Trøndelag fylkeskommune og MIST, Sverresborg folkemuseum.

04330001 - Ålen skisenter - oppgradering

Oppgradering av bygningsmasse og anlegg iht. rapport fra Rambøll. Dette også i tråd med avtale mellom Holtålen kommune og Ålen Aktivum AS.

22.3.3. Omsorgsboliger

06118006 – Sykehjemmet – Omsorgsboliger for demente

Dette prosjektet er behandlet som egen sak, og vil også komme opp på samme møte som budsjettet. Tallet 60 mill er en overslagsbevilgning basert på det planlagte antall m², og med forutsetning av gjenbruk av lokalene der terapibassenget er i dag. Dersom det ikke blir gjennomført, økes investeringskostnaden med 5 mill til 65 mill.

Det bestående sykehjemmet skal tilbygges i to etasjer mot vest der det blir 16 stk. omsorgsboliger organisert som 2 stk. bokollektiv med 8 enheter i hver base. I tillegg blir det noe nytt areal for arbeidspersonell og lager. Totalt nytt bruksareal er foreløpig beregnet til om lag 1650 m². Byggeprosjektet omfatter også noen ombygginger i eksisterende sykehjem.

Framdrift er planlagt med oppstart på byggeplass tidlig vår 2018 med ferdigstilling i løpet av 2019.

Kostnadene i prosjektet er foreløpig grovt estimert ut fra gjennomsnittlig kvadratmeterpris på tilsvarende bygningskategori. Boligene er planlagt ut fra

Husbankens kriterier og retningslinjer for tilskudd. I forhold til Husbankens utmålingsregler kan omsorgsboliger oppnå investeringstilskudd opp til 45 % av godkjente anleggskostnader i byggeprosjektet.

22.3.4. Tekniske tjenester – brann, bygningsdrift, selvkostområdene

06101002 – Brannvesen – Framskutt enhet

Holtålen kommune har i dag to brannbiler som beskrevet i vedtatt brannordning for Holtålen kommune av 4.5.2017. Mannskapsbilen er av nyere dato og fyller kravene til dagens standard for sitt bruk. Men denne mannskapsbilen er ikke egnet for bruk på enkelte steder i kommunen pga blant annet jernbaneunderganger samt at denne ikke kommer frem på vinterstid til noen steder i kommunen. Dette på grunn av geografiske forhold på vinterstid.

Bil nr 2, bør byttes til en ny fremskutt enhet. Dette fordi bil nr 2 i dag er en eldre ombygd ambulanse, som ikke fyller vilkårene til sitt bruk. Bilen har en alder og kjørelengde som ikke gir en pålitelighet som forventes i en beredskapsorganisasjon, og denne har heller ikke noen form for slokkemateriell. Brannordningen vedtatt av Holtålen kommunestyre den 4.5.2017 sak 6/17, anbefaler at bil nr 2 byttes til egnet kjøretøy som har tilsvarende funksjoner som mannskapsbil, men med moderne slokkeanlegg. En slik fremskutt enhet utstyres slik at den kan «stå på egne ben» ved en innsats.

Røros kommune har også på sitt investeringsbudsjett bytte av sin fremskutte enhet. Dersom fremskutte enheter blir vedtatt både i Holtålen og Røros, er det ønskelig å gjøre en felles anskaffelse av to fremskutte enheter, som trolig vil gi en «stordriftsfordel» med tanke på pris.

Bygningsdrift

Investeringer i oppgradering av eksisterende bygningsmasse bygger på vedlikeholdsplanen utarbeidet av Rambøll. Likeledes det som gjelder vedlikehold og oppgraderinger i utleieboliger. Ellers på bygg så er det tatt høyde for å lukke avvik som en er kjent med i forbindelse med internkontroll EL samt ved branntilsyn.

Adm. bygg og Sykehjem gammel del må ses i sammenheng, i forbindelse med flytting av kommunehus, og det er ikke lagt opp til noen oppgraderinger her, dette må ses i sammenheng med andre prosjekter. Likeledes er Haltdalen omsorgssenter tatt ut av planen, da bygget er solgt.

06117050 – Elvland barnehage

Ferdigstillelse uteområde, utbedring ventilasjon gammel del.

06114050 – Aktivitetshus

Utbedringer utvendiga fasader, tekrenner/ nedløp.

06112050 – Hov skole

Musikkrom samt kartlegging kostnader tiltak fasade nord. Ombygging SFO.

06113050 – Haltdalen oppvekstsenter

Utvidelse og opparbeidelse uteområde, dører gymsal samt eldre inngangsparti. Solskjerming personalfløy.

06118050 – Sykehjem (ny del)

Bad/ våtrom, oppgraderinger rom ved ledighet.

06119050 – Omsorgssenter

Korridor, oppgradering fellesareal, kontorlokaler.

06121050 – Omsorgsboliger

Tak/ vindu samt små oppgraderinger ved ledighet, rehab. verandaer.

06126050 – Ambulansestasjon

Gulv garasje, utbedring avløp.

04323050 – Hovsheimen

Frostsikring vann, oppgradring rømningsveger, utbedringer EL.

04324050 - Sakslia utleieboliger

Utvendige fasader, oppgraderinger ved ledighet.

04322050 – Stasjonssvingen

Ukjent bygningsmasse, tiltak ikke kartlagt.

06131003 - Haltdalen vannverk - Oppgradering av hovedledning

Utskifting av kritisk hovedledning med sentrale avstengningskummer etc. for å sikre fortsatt levering av nok/ sikkert vann. Er også nødvendig for å kunne drive effektivt lekkasjesøk.

06132002 - Avløpsnett - Utbygging Bjørgan

Slutføring av etablert ledningsnett, og gamle tilknyttingsavtaler, samt oppussing etter gravearbeid.

06132003 – Avløpsnett - Renseanlegg Aunegrenda

Ferdigstille Aunegrenda RA og etablere nødvendig trykk-pumpestasjon i rørtrasse. Fullføre gjenstående ledningsnett.

Økonomisk oversikt - Investering - 2018 - Holtålen kommune			
<i>(FSK sak 134/17)</i>			
Beskrivelse	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-	-	825 391
Andre salgsinntekter	-	-	-
Overføringer med krav til motytelse	-	-	340 000
Kompensasjon for merverdiavgift	12 855 955	5 123 733	4 684 377
Statlige overføringer	21 600 000	7 200 000	-
Andre overføringer	-	-	-
Renteinntekter og utbytte	-	-	-
Sum inntekter	34 455 955	12 323 733	5 849 768
Lønnsutgifter	-1 470 965	-1 417 093	-1 850 126
Sosiale utgifter	-349 257	-336 461	-452 379
Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon	-54 623 823	-23 696 713	-21 497 867
Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon	-	-	-
Overføringer	-13 055 955	-5 323 733	-5 268 164
Renteutgifter og omkostninger	-	-	-
Fordelte utgifter	-	-	-
Sum utgifter	-69 500 000	-30 774 000	-29 068 536
Avdrag på lån	-1 000 000	-	-1 120 349
Utlån	-	-	-3 191 105
Kjøp av aksjer og andeler	-900 000	-500 000	-656 286
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-
Avsatt til ubundne investeringsfond	-	-	-1 193 534
Avsatt til bundne investeringsfond	-	-	-759 068
Avsatt til likviditetsreserve	-	-	-
Sum finansieringstransaksjoner	-1 900 000	-500 000	-6 920 342
Finansieringsbehov	-36 944 045	-18 950 267	-30 139 110
Bruk av lån	26 244 045	18 050 267	26 514 052
Salg av aksjer og andeler	-	-	150 000
Mottatte avdrag på utlån	1 000 000	-	1 734 906
Overført fra driftsbudsjettet	-	-	-
Bruk av tidligere års udisponert	8 800 000	400 000	-
Bruk av disposisjonsfond	-	-	-
Bruk av bundne driftsfond	-	-	-
Bruk av ubundne investeringsfond	900 000	500 000	1 031 286
Bruk av bundne investeringsfond	-	-	708 866
Bruk av likviditetsreserve	-	-	-
Sum finansiering	36 944 045	18 950 267	30 139 110
Udekket (-)/ udisponert (+)	-	-	-